

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

Ilhes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 47

Tallinn, 29. novembril 1938

IV aastakäik

SISU:

Lk.

PÕLLUMAJANDUS

Kartulisaagi turustamisvõimalusi 836
Saavutiste tõus Saksa põllumajanduses 838

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Raudteetegevus 1938/39. eelarveaasta esimesel poolel 840
Lühiuudiseid 842

HINNAD

Tähtsamad hinnad ja noteeringud 844

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Metsaturg 843
Põllumajanduslik väljavedu 845
Võiturg 845
Kaseiiniturg 846
Peekoniturg 846
Tapaloomade ja lihaturg 846
Toornahkade turg 847
Kanamunaturg 847
Piimaturg 847
Teraviljaturg 848
Linaturg 848
Kartuliturg 848
Aedviljaturg 849
Kalaturg 849

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaaruanne 850

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Toomaterjalikasustus Leedu nahatööstuses 851
Väliskaubanduse Peatalituse loomine ja ülesanded 852
Läti tööstuse ratsionaliseerimine 853
Metsamaterjalimüük Inglisse 854

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE

Marketing Prospects for Potato Crop 836
Raise of German Agricultural Capacity 838

INDUSTRY AND TRADE

Railway Activities in First Half of 1938—39
Budget Year 840
Sundry Information 842

PRICES

Prices and Quotations 844

AGRICULTURAL MARKETS

Timber Market 843
Exports of Agricultural Products 845
Butter Market 845
Caseine Market 846
Bacon Market 846
Cattle and Meat Market 846
Rawhide Market 847
Egg Market 847
Milk Market 847
Grain Market 848
Flax Market 848
Potato Market 848
Vegetable Market 849
Fish Market 849

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return 850

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Consumption of Raw Materials in Lithuanian
Leather Industry 851
Creation of Administration for Foreign Trade 852
Rationalisation of Latvian Industry 853
Timber Sales to United Kingdom 854

PÕLLUMAJANDUS

KARTULISAAGI TURUSTAMISVÕIMALUSI. MARKETING PROSPECTS FOR POTATO CROP.

Agr. A. Tarmet.

Möödunud suvi ei olnud kartulikasvuks kuigi soodus. P.-Eestis kannatasid kõik saagid kuiva all, eriti Viru- ja Harjumaa põhjapoolsed osad, kus põud kestis üle kuu. Neis rajoones leidub majapidamisi küllalt, kus kartulisaak vähenes 20—30% tavalisest saagist. Seevastu L.-Eestis, kus sademeid oli rahu-davalt, saadi võrdlemisi head saaki, isegi pa-remat kui eelmistel aastatel. Varaseil sortidel esines lehemädanikku, kuna see hiliseil sortidel peagu puudus. Kuivaga kasvanud kartul on tärglisrikkam. M. a. proovid tärg-lisvabrikuis tööstussortidel kõikusid ca 19%, k. a. tõusis aga samul sortidel 20—21%-le. Eksportkartul majasteedil on tõusnud tärg-lisesisaldus 14—15%-lt 16—17%-le, tõus kes-kmiselt 2%. — Käesoleval sügisel toimus kartulite koristamine ilusate ilmadega, mis-pärast kartul on enamuses väga puhas. Mu-gulad on aga kuivaga kasvades jäänud väik-semaiks. Samuti on kuivus soodustanud kärntõvele levimist. Leidub rohkesti maha-pidamisi, kus ei saada kartuleid müüa tava-lise ega mustkärna pärast. Kartulite sor-timisel annavad suurema osa praaki traat-ussivigastused. Üksikuis rajoones P.-Eestis on traatusside kahjustused suured. Võrdle-misi vähe kärntõbe ja usside vigastusi leidub Paldiski rajoonis ja sealt lõuna poole piki Läänemere kallast kasvanud kartuleil.

Viimaste kokkuvõtete järgi hinnatakse tänavust kartulisaaki 9,4 milj. kv-le 9,8 milj. kv. vastu 1937. a., mis on ca 4% väiksem m. a.-st. Kartulipindala tõusis küll k. a. 78 000 ha, mis on 3% suurem m. a.-st, kuid ilmastikuolud on siiski takistanud kartuli-kasvu enam, kui pindala suurenemine suutis anda juurde. K. a. ha-saagid L.-Eestis üle-tavad P.-Eesti omad. Varem ail aastail on P.-Eesti seisnud ha-saakidelt peagu alati esirinnas.

M. a. saagist töötlemiseks määratud kar-tulikogus tõusis 8%, sest m. hooajal valmis-tati riigi poolt tellitud piiritust ca 7,9 milj. l, mis koguse valmistamiseks tarvitati 60 000

tn kartuleid ja üle 1000 tn tärglisejätteid. 1936/37. a. hooajal valmistati piiritust 5,3 milj. l ja 1935/36. a. hoojal — 4,1 milj. l.

Kartulikasustamine 1935—37. a. saagist tn. Potato Consumption from Crops of 1935—37 in Tons.

	1937	1936	3 a. keskmine 3 Years' Average		
			Saak	% Yield	
Väljavedu —					
Exports	20 366	21 300	14 800	18 855	2,0
Piiritustööstuses —					
Spirit industry	60 180	40 250	34 833	45 671	4,7
Tärglistööstuses —					
Starch industry	20 000	17 500	17 000	18 166	1,9
Seemneks —					
For seed	235 000	226 500	222 000	227 840	23,4
Inimtoiduks —					
Human con-sumption	220 000	230 000	225 000	225 000	23,2
Loomasöödaks —					
Animal con-sumption	941 549	400 065	200 862	343 200	35,5
Hoidmise kadu —					
Loss through storage	88 500	95 000	89 200	90 900	9,3
Kokku — Total	985 595	1 030 605	892 895	999 632	100

Igal aastal jääb seega kogutoodangust kartuleid:

- a) omatarvituseks ca 82%
- b) töötlemiseks (piirituseks ja tärgliseks) ca 6,5%
- c) väljaveoks ca 2,0%

Tänavused piiritusnormid ja -hind on veel kindlaks määramata, kuid võib arvata, et piiritust tellitakse veidi vähem kui m. a., sest piiritustööstusel on raskusi kartulite kokku-saamisega m. a. ulatuses. Meie piiritust müüakse peamiselt Saksa, Rootsi ja Soome. Praegu kehtivad kaubanduskokkulepped nen-de riikidega lõpevad 1939. a. Saksaga on juba uus leping sõlmitud järgnevale 2 aas-tale, kuhu meile avaneb võrdlemisi avar turg piiritusemüügiks. Kui Rootsi ja Soomega õnnestub samuti uuendada piiritusemüügivõi-malusi, peaks kartulitarvitus püsima piiritus-tööstusis enam-vähem m. hooaja piires. M. a.

vedasime piiritust välja 21 300 kv, k. a. 10 kuu jooksul aga 27 424 kv.

Tärklisvabrikuis oli kartulitarvitus m. a. hooajal suurem kui e. a. Tärklis veeti Soome, Itaalia, Kreeka j.t., kuid k. a. on tärglisturustamisvõimalused halvemad. Soome tärklisstarvitust rahuldavad suurelt osalt oma maa vabrikud. Meie tärglisele Soomes tõuseb sisseveotoll ligi 22 s-le, mis valmistab omakorda raskusi tärglise müümisel Soome.

K. a. on tärglise väljavedu vähenenud tunduvalt. 10 kuu jooksul veeti välja 5 897 kv 17 918 kv vastu m. a. samal ajal. Vähenemine üle 3 korra.

Eeloleval hooajal on tärglisevalmistamisel suureks raskuseks kartulite saamine, samuti nagu piiritusvabrikule. Kartulihinnad on võrdlemisi kõrged suure nõudmise tagajärjel, makstakse vabrikuis 13 s tärglisekg, varem ail aastail on makstud 10—12 s. Vabrikud suudavad vaevalt valmistada $\frac{1}{3}$ s. a. toodangust. Suuremad vabrikud lõpetavad lähemal ajal töötamise toormaterjal puudumisel.

Kuigi piiritus- ja tärklisöstusis on suur nõudmine kartulite järele, õnnestub meil siiski osa kartuleid vedada välja. Kartuliekspord, eriti söögikartulil, sõltub sisseveoriikide saakidest. Tähtsamate kartulikaubandusega tegelevate riikide juures peame konstateerima, et saagid on kõikjal rahuldavad—head.

Soomes ja Rootsis, kuhu meie oleme igal aastal müünud söögikartuleid, jäävad kartulisaagid koguselt ning mihuselt madalamaks. Lehmädanik on mõlemas riigis tekitanud tunduvat kahju. Enne lehmädaniku ilmumist kannatas kartul ka kuiva all. Otsustades sügise väljaveo järgi tõuseb nõudmine väliskartuli järele mõlemas riigis suuremaks kui m. a. Okt. ja nov. saatsime Soome sama palju kartuleid, nagu m. a. kogu hooajal. Meilt veeti kartuleid Soome 1936. a. saagist 600 tn, 1937. a. saagist — 750 tn. Rootsi veeti 1936. a. saagist 5100 tn, 1937. a. saagist — 5650 tn. Soome siseturul maksab Alkoholiike põllumeestele franko saatejaam 70 pn. kg (Ekr. 5,60 kv) piiritusöstuskartuleist. Suurem osa Eestist Soome veetavaist kartuleist läheb nende tärglistvabrikule. Läbirääkimisi on peetud Soomega söögikartulite müügi võimalusist kevadel. Rootsi on

senini vedanud kartuleid ainult Lääne ranna purjekate omanikud, kuna talvel on loota juba Tallinna kaudu kartulite müüki Rootsi.

Peale eelpoolnimetatud kahe riigi oleme teisisse riigesse vedanud vähe söögikartuleid. Üksikuil aastail oli meie suurem söögikartulitarvitaja Inglise. K. a. on aga Inglise kartulisaak suurem m. a-st, tõustes 3,4 milj. tn. 3,1 milj. tn vastu 10 a. keskmisest saagist. Sügisene kartulite sissevedu on väiksem m. a-st samul kuul. Arvestades nende saaki ja hindu ei ole meil kuigi palju lootusi kartulite ekspordiks Inglise.

Saksas jääb küll kartulisaak k. a. 5 milj. tn väiksemaks 1937. a. saagist, kuid m. a. oli rekordsaak.

Hollandis ja Poolas loodetakse samuti head saaki.

Kui viimasel aastail meilt on söögikartulite väljavedu väga kõikuv, siis seda kindlmini on arenenud seemnekartulite väljavedu. M. a. tõusis seemnekartuli-ekspord ca 10 000 tn, mis moodustab kartulite üldväljaveost 50%. 1936. väljaveohooajal realiseerisime seemnekartulite välisturgudel ca 5600 tn.

Senini on meil seemnekartuli-ekspord igal aastal suurenenud tunduvalt, kuid k. a. jääb ta kindlasti väiksemaks m. a. väljaveokogusest. Siin ei ole välisturud jäänud kitsamaiks, need on muutunud veel enam avaramaiks, kuid meie seemnekartulisaak vähenes ühes kartuli kogusaagi vähenemisega, eriti Virumaal, kuigi seemnekartulipindala oli k. a. üle 200 ha suurem m. a-st.

Möödunud väljaveohooajal müüisime seemnekartuleid peamiselt Hispaaniasse, Itaaliasse ja Argentiinasse. Hispaania kohta on raske saada teateid tema seemnematerjalitarvituse kohta. Itaalia veab aastas sisse umbes 15 000 tn seemnekartuleid, peamiselt Hollandist ja Saksast. Välismaisist sortidest kasvatatakse Itaalias varast kollast, eigenheimeri, erstlingi, r. kidney'd j. t.

Argentiina ostis küll suurema osa seemnekartuleid juba m. a. okt. K. a. okt. algul läks mõni väiksem saadetis L.-Ameerikasse, kuid suurema koguse saatmiseks tegi raskusi sel ajal valitsenud pinev poliitiline olukord Euroopas. Teine kartuli mahapanekuaeg on veidi hiljem, mis ajaks jõuab saata veel det. algul. M. a. vedas Argentiina seemnekartu-

leid sisse umbes 43 000 tn. Üle poole sellest kogusest tuli Kanadast. Teisel kohal oli taani kartul ja kolmandal — eesti oma. Kui palju k. a. lubatakse vedada sisse seemnekartuleid, selle kohta puuduvad teated.

Kanadast müüdid seemnekartulid olid peamiselt: green mountain, irish cobbler, katahdin j. t. Taani väljaveo tähtsamad seemnekartulisordid on: up to date, king edward, alma j. t. Meilt on kõige rohkem veetud välja seemnekartulina majasteeti, umbes 80% üldväljaveost, siis varast kollast. Väiksemaid koguseid on läinud välismaale bintje'd, yorgi hertsogi, odenvaldi sinist j. t.

Peale nimetatud riikide oleme k. a. müüdnud seemnekartuleid Šveitsi. Tulevikus on loota, et Šveits jääb meile üheks seemnekar-

tulistjaks. Väljaveateid seemnekartulite ekspordiks on veel Portugali, kuhu igal aastal oleme saatnud teatud koguseid seemnekartuleid, ja ka Prantsusse. Viimasesse läks m.a. suuremaid proovisaadetisi katseiks. Välis-turgudele jõuab seemnekartulite paigutamine arvatavasti lõpule detš.

K. a. saagist kuni nov. lõpuni vedasime kartuleid välja ligi 6000 tn.

Väiksema saagi ja suurema nõudmise tagajärjel siseturul jääb meie kartulite väljavedu 1938. a. saagist väiksemaks kui 1937. a. saagist. Kui suures ulatuses vähenemine toimub on praegu selgusetu. See sõltub väga palju hindadest, milliseist kartuleist suudetakse maksta enam, kas väljaveo-, või siseturukartulist.

SAAVUTISTE TÖUS SAKSA PÖLLUMAJANDUSES. *)

RAISE OF GERMAN AGRICULTURAL CAPACITY.

Põllumajandus- toodangu suure- nemine.

Increase of Agri- cultural Production.

1880/89. a. keskmisest maa-ilmasõja alguseni on saksa põllumajandustoodang kasvanud kahekordseks, kusjuures koguslik tõus ületas

välkesel määral ainelist tõusu, kuna põllumajandushinnad uuritud ajavahemikul on tõusnud vaatamata kõikumisile.

Üksikult näitab eriti juurviljade, liha- ja piimatoodang tõusu, kuna villa-, liha-, kanepi- ja rapsitoodang on langenud tunduvalt.

Pärast maailmasõda sammus põllumajanduse koguslik toodang 1931/32 kriisiaastaist katkestatult tõusuteed, kuna toodangu väärtus 1930. a. suurte hinnalanguste tõttu vähenes tugevasti. Küll tõusis ta pärast kriisiaastaid järjekindlalt, ei suutnud aga siiski saavutada 1928/29. aasta taset.

Kuna põllumajandushinnad põllumajandustoodangule kui ka majanduslikele tootmisoludele põllumajanduses avaldavad suurt mõju, oleks soovitav järgnevast käsitlusest parema ülevaate saamiseks esitada tähtsamate hinnakõikumiste arenemisastmed. Põllumajandushinnad langesid Saksas 1880. esimesil aastail võrdlemisi heast seisundist järjekindlalt, ja saavutasid 1896. a. pärast ajutist tõusu

1890. aastail madalseisu. Tollest ajast alates paranesid põllumajandushinnad taas sõltuvalt Saksa kaitsetollipoliitikast (Bülow-Tariif jne.) pidevalt. Sisemaa ostujõu tugevnemise tõttu tõusid eriti liha- ja loomasaaduste hinnad, kuna viljahinnad paranesid väiksemal määral. Lihahind tõusis 1909/13. a. isegi nii suurelt, et selle kallinemise põhjuste kindlakstegemiseks korraldati eriline ankeet. — Pärast riigimarga stabiliseerimist 1923/24. a. talvel jäid põllumajandushinnad mõneks aastaks püsima tasemele, mis oli kolmandik kõrgemal sõjaeelset. Siinjuures olid taimesaaduste hinnad vastandina sõjaeelsele ajale (indeks 135) põllumajandusele palju tulusamad kui tapaloomade hinnad (indeks umbes 115). Ka 1929/33 kriisiaastail, mil põllumajandushinnad langesid 1890. aastate tasemele ja isegi alla, suutsid taimesaadused kaitsta oma paremust sama edukalt nagu 1933. a. järgnenud hinnatõusuperioodilgi. Käesoleval momendil võrdub põllumajandushindade indeks üldjoonis 1909/13 a. omaga, kuid siiski hoiavad end viljahinnad ca 10% üle, ja tapaloomade hinnad seevastu 5% — alla seda.

Käesoleva aja põllumajandustoodangu koguväärtus on samal tasemel nagu 2 viimasel aastal enne maailmasõda, ja 2 korda suurem kui 80. aastail. Vaatamata Versailles'i rahulepinguga kaotsiläänud maa-aladele (14%

*) Schriften des Instituts für Konjunkturforschung
Wochenberichte nr. 44—1938. a. avaldatud andmeid.

põllumajanduses kasustatavast maa-alast), karjade arvulisele vähenemisele kui ka maa-viljuse langusele, on 1913—1924/25. a. vaheline tõus võrdlemisi väike, sest tootmiskoguse vähenemine tehti sõjaeelsest kõrgema hinnaga aineliselt kaugeleulatuslikult tasa. Saksa põllumajandustoodangu koguväärtust hinnatakse tootjahindadega väljendatult: 1913. a. 11,8 miljard. RM. ja 1924/25. a. — 11,4 miljard. RM.; aineiline vähenemine oli seega ainult 4%. Koguslikult on põllumajandustoodang mainitud põhjusil samal ajavahemikul langenud 23% 1924/25—1927/28. a. tugevnes põllumajandustoodang aineliselt kui ka koguslikult. Järgmisel aastal majanduskriisist põhjustatud hinnalangus viis põllumajandustoodangu aineliselt 1905. a. tasemele, ehkki koguslik toodang algul isegi suurenes, hiljem aga vähenes. Alles 1933. a. elustunud majandus ja „vana“ põllumajanduspoliitika kõrvaleheitmine töid endiga kaasa põllumajandustoodangu paranemist.

Praegusel momendil peaks „Vana Saksa“ põllumajandustoodang seisma sõjaeelset tasemel, mida arvestades pinnalist vähenemist tuleb pidada tähelepanuväärt saavutiseks. Et ka praegused põllumajandushinnad on võrdsed sõjaeelsetega, vastab praeguse „Vana-Saksa“ põllumajandustoodangu väärtus sõjaeelsetel maa-alal saavutatud väärtusele.

Saavutiste tõus põllumajanduses.

Raise of Agricultural Capacity.

Eriilist tähtsust omab mainitud põllumajandustoodangu tõus seetõttu, et ta on saavutatud vaatamata põllumajanduskutseliste arvu ning põllupindala vähenemisele. Mõlemad tegurid on juba ammu, isegi aastakümneid, mõjul ja on seega põllumajandustoodangu suurendamist ning kodumaist elatusainete tootmise kokkukõlastamist järjest suureneva rahvaarvu nõudega äärmiselt raskendanud. Et vääriliselt hinnata saavutiste suurenemist saksa põllumajanduses, tuleks kogutoodangu tõus viia ühendusse põllumajanduskutseliste arvuga kui ka põllumajandusel kasutadaoleva pindala suurusega.

Põllumajanduskutseliste kui ka sellega seotud isikute arv on 1880. a. alates langenud pidevalt. Põllumajandustöötajate arv linnadesse viimaseil aastakümneil on üha suuremaks takistuseks põllumajandustoodangule. Eriti sel-

gesti paistab see asjaolu silma võrreldes põllumajanduskutsega seotud inimeste arvu, rahva üldarvuga. 1880. a. oli see arv põllu- ja metsamajanduses $\frac{2}{5}$, tänapäeval vaevalt $\frac{1}{5}$ rahva üldarvust.

Samuti — kuigi väiksemal määral — on vähenenud põllumajanduspindala. Sellest näeme, et põllumajanduspindala varustamine tööjõuga on võrreldes 1880. a. langenud 13%. Elatusainete tootmisega seosesolevate isikute arv oli 1880. a. 19,2 milj. ja on käesoleva ajani langenud 13,5 milj., s. o. $\frac{1}{4}$. Linlasist tarvitate arv on aga samal ajavahemikul tõusnud 26 milj-ilt 54 milj-ile, s. o. 108%, nii et maa-elanik (põllumajandusega tegelev) toitis 1880. a. kaht linlast (põllumajandusega mittetegelev), 1937. a. juba 4. See asjaolu ei suurenda küll tootmisraskusi, kuid selgitab kujukalt järjest suurenevat varustamisraskust ja ühtlasi sellega seosesolevat rasket võitlust tootlusvabaduse pärast.

Üldiselt suurenes toodangu kogusuurus põllumajanduskutselise kohta 1880. a. 1937. a. 166%. Seega on ta enam kui kahekordistunud, kuna kogutoodang näitab ainult 87% tõusu.

Sellist põllumajandustoodangu jõudsat tõusu põllumajanduskutselise isiku kohta on saavutatud mitmesuguste abinõude ja korraldustega, näit. inimtööjõudu säästvate masinate ning kunstväetiste tarvituselevõtmisega, ajakohaste hoonete ehitamise, otstarbekama majandamismeetodi, külvikorruga jne. — lühidalt ratsionaliseerimisega, ja seda kõigis põllumajandusharudes.

Säärast piiti näeme ka võrreldes kogutoodangu arengut põllupindala arenguga. Eriti sunniviisil võõrandatud maa-alade arvel on ka sustamiskõlblik põllupindala vähenenud tugevasti. See vähenemine on pärast sõda pinna teiseks otstarbeks kasustamise tõttu süvenenud veelgi. Eriti kehtib see aja kohta pärast 1933. a., mil riiklik autoteede, spordiplatside, kanalite, elamute sõjaväeharjutusväljakute jne. ehitustega võeti ära suur pindala põllumajanduselt. 1933. a. alates võib mainitud otstarbeks kasustatud ja seega põllumajandusele kasutuks muutunud maa-ala hinnata umbkaudset 300 000 ha-le. See tähendab tootepinna kaotust, mis annaks ülalpidamist ca 550 000 inimesele.

Võrreldes põllumajanduspindala vähenemist põllumajanduse kogutoodanguga, võib panna tähele suurt toodangu suurenemist pindalühiku kohta, milline põllupindala üldise vähenemise tõttu on palju suurem kui kogutoodangu tõus. Kuna kogutoodang 1880—1937. a. tõusis 87%, suurenes toodang pindühiku kohta samal ajal 132%.

Kujuka pildi saavutiste tõusust saksa põllumajanduses saab järgmisest võrdlusest: 1937. a. suutis üks elanik 2,1 ha kasustamiskõlblikul põllupinnal toota sama palju nagu 1880. a. 2,7 inimest 4,9 ha pinnal. Neist arvudest nähtub 60 a. jooksul saavutatud edu kõige paremini. Arvatud välja 5 aastat (1915—19) ja peagu 8 ülesehitusaastat (1920—27) oleks saavutiste tõus veelgi mõjuvam. Igatahes võib saavutiste tõusu saksa põllumajanduses julgelt kõrvutada tööstusliku eduga, arvestades veel asjaolu, et sõltumata kliimast ja maapinnast osutub tööstuse ratsionaliseerimine palju kergemaks.

Tulemusi ja väljavaateid.
Results and Outlook.

Põllumajandus viimase 50—60 aasta jooksul, vaatamata põllumajanduskasvupinna ja põllumajanduskutsete vähenemisele ning linlaste tarvitajate arvu suurenemisele, on suutnud toodangut niivõrd tõsta, et endavarustamisaste toitainetega on langenud ainult veidi. Küll suutis 1880. a. 95% rahvast oma põllumajandussaadusist elatuda praeguse 82—83% vastu, kuid see tagasimineku on tühine võrreldes nende äärmiselt suurte muudatustega nõudmisel.

Põllumajanduse erilise eduna võiks veel mainida asjaolu, et endavarustamisaste toitainetega seisab kõrgemal 1913. a. omast, ehkki endavarustamisvõimalused põllumajanduslikult seisukohalt on tollest ajast alates halvenenud tunduvalt, sest vahepeal kaotas Saksa Versailles'i rahulepingu põhjal 14% head põllupindala (kartulipindala 17% ja rukkipeal 18%). Pealeselle on põllupindala vähenenud pidevalt. Seevastu tõusis aga rahvaiive 1909/13 — 1937. a. üle 2 milj., kusjuures ea reguleerimise (vähem lapsi, rohkem täiskasvanuid) näitas „täistarvitajate“ suurenemine umbkaudsest 4½ milj. Iga „täistarvitaja“ kohta tuli 1937. a. 20—25% väiksem põllupindala kui 1913. a. Pealeselle surus sõjaaegne röövmajandus põllumajanduse arengut 12—13 aastat tagasi. Üks peapõhjusi — põllumajandusliku hoiukapitali hävimine — ei ole praegugi veel kaotanud mõju ja takistab teatud määral tootmisvõitluseks tarvilikke investeerimisi. Lõpuks on ka nõudlikkuse suurenemine toitainete suhtes, s. t. Saksa pinnal kergelttoodetavalt kartulilt ja teraviljadelt üleminek raskelttoodetavaile loomasaadusile, nagu või, munad jne. raskendanud endavarustamist. Kui saksa põllumajandus alates 1913. a. vaatamata kuni 1933. a. tekkinud raskusile (ebakindel majanduspoliitika, liiga kõrged laenuprotsendid, ebaõigelt tasakaalustatud hinnavahekorrad jne.) suutis tõsta endavarustamistaset, võib öelda julgelt, et saksa põllumajandus on oma ülesannet — olla oma rahva toitja — hästi täitnud.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

RAUDTEETEGEVUS 1938/39. EELARVEAASTA ESIMESEL POOLEL.

RAILWAY ACTIVITIES IN FIRST HALF OF 1938—39 BUDGET YEAR.

Käesoleva eelarveaasta esimese poole raudteetegevus erineb mitmeti m. a. samast ajast. Kui reisijate liikimine ja pagasivedu ületab m. a. vastavad veoliigid, siis kaubavedu näitab kahanemist, kuna tulude summa on peagu võrdne mõlemal tegevusaastal.

Reisijate liikimist iseloomustavad järgmised arvud:

	1938	1937	±arv	±%
Reisijate üldarv tuh.	6 061	5 998	+ 103	+ 1,7
sellest: välisühendus tuh.	40	85	+ 5	+14,8

	1938	1937	±arv	±%
kohalik tuh.	6 021	5 923	+ 98	+ 1,7
II klassis tuh.	99	150	— 51	—34,0
III kl. pikamaareis tuh.	2 926	2 848	+ 78	+ 2,7
III klassis lühimaareis				
elektrir. tuh.	3 036	2 985	+ 51	+ 1,7
Reis-km üldarv tuh.	191 037	187 250	+ 3 787	+ 2,0
sellest: II klassis tuh.	14 576	21 964	— 6 788	—31,8
III kl. pikamaareis tuh.	154 797	144 158	+ 10 639	+ 7,4
III klassis lühimaareis				
elektrir. tuh.	21 664	21 728	— 64	— 0,3

Üldarvus suurenes tasuline reisijate arv 103 tuh. ehk 1,7% ja reis-km 3 787 tuh. ehk 2,0%. Reisijateliikluse elavnemine toimus peamiselt III kl. pikamaareisijate arvel, mis moodustab reisijate üldarvust 48,3% ja reis-km — 81,0%-se (m. a. 47,8% ja 77,0% vastu) osatähtsuse, ja mis ületab eelmise arvult 78 tuh. ehk 2,7% reis-km 10 639 tuh. ehk 7,4% ga. Suhteliselt elavnnes kõige enam riigipiiri ületanud reisijate liikumine, arvult 14,3%, kuid väikese osatähtsuse tõttu ei küüni mõjustama üldliiklemist. II kl. kasustajate arv ja reis-km kahanesid, esimene 51 tuh. ehk 34,0%, teine — 6 778 tuh. ehk 31,8% sõiduhinna tõstmise tõttu. Reisijate arv elektrironges ületab küll m. a. 51 tuh. ehk 1,7%-ga, kuna reis-km vähenesid 64 tuh. ehk 0,3%. Reis-km arvu vähenemine elektrironges on tingitud Tondi peatuskoha elavnenud kasutamisest, mistõttu lühenes reisi keskmine sõidukaugus m. a. 7,3 km-lt 7,1 km-le. Reisijateliiklus elavnnes peamiselt kitsarööpmelisel teel, ca 8%, kuna laiarööpmelisel teel ei küüni juurdekasv ühe protsendini. Eelarvest on aasta esimese poole tegevusega täitunud tänavu 57,7% m. a. 59,2% vastu.

Pagasivedu suurenes m. a. 4,1 tuh. tn-lt 4,7 tuh. tn-le ehk 14,6%, tn-km m. a. 359 tuh-lt 405 tuh-le ehk 10,0%, mis eelarvest moodustab tänavu 62,9% mulluse 59,8% vastu.

Maksuline kaubavedu kahanes võrreldes m. a.-ga koguselt kui ka tn-km arvult:

	1938	1937	±arv	±%
Tonnide üldarv tuh. . .	1 198	1 386	- 198	-13,9
sellest: väljavedu tuh. . .	18	10	+ 8	+80,2
sissevedu tuh.	22	22	-	-
kohalik vedu tuh. . . .	1 158	1 354	- 201	-14,8
Tn-km. üldarv tuh. . . .	127 626	142 758	-15 132	-10,6
sellest: väljavedu tuh. . .	3 559	2 026	+ 1 533	+75,7
sissevedu tuh.	1 180	1 462	- 282	-19,3
kohalik vedu tuh. . . .	122 820	139 219	-16 399	-11,8

Kaubavedu kahanes peamiselt sisemaavedude arvel, mis koguselt vähenes 201 tuh. tn ehk 14,8% ja tn-km arvult 16 399 tuh. ehk 11,8%. K. a. eksportkaupade kogus ületab m. a. ca 80%, imporditava kauba kogus aga 22 tuh. tn-ga võrdselt mullusega. K. a. eksporditavast kaubakogusest evivad nimetataväärt osatähtsust järgmised kaubad: tsement ca 25%, põlevkiviõliisaaduste välja-

vedu — 19%, elussigade ja piimavedu — ca 10%. Importkaupadeks olid peamiselt väetisained (ca 35%) ja osol (ca 22%).

Üldse vähenes tänavu kaubavedu koguselt 193 tuh. tn ehk 13,9% ja tn-km — 15 132 tuh. ehk 10,6%. Suhteliselt kahanes kaubavedu enam kitsarööpmelisel teel, koguselt 16,8% ja tn-km 20,8%. Laiarööpmelisel teel vähenes kaubavedu koguselt 12,6% ja tn-km — 7,8%. Tonni keskmise veokauguse pikenedamine m. a. 102,8 km-lt 106,5 km-le suutis vaid pisut pidurdada koguse vähenemisest tingitud mõju tn-km arvulisele passiivsusele. Kui m. a. esimese poole tegevus kattis 63,2% eelarvest, moodustavad tänavused vedod arvult 51,3% k. a. eelarvest.

Õige aktiivseks muutus raudteejõuvankrite tegevus, mis paisus m. a. 7 146 tn-lt 10 257 tn-le ehk 43,5%. Renditud jõuvankrite tegevuses oli märgata vähenemist 152 tn ehk 4,8%, mis m. a. 3 158 tn-lt langes 3 006 tn-le,

Tulude laekumine, esialgsete kokkuvõtete

järgi (tuh. kr.):	1938	1937	±arv	±%
Üldse	8 069	8 051	+ 18	+ 0,2
sellest: reisijateveost	3 406	3 097	+309	+10,0
pagasi- ja postiveost	325	306	+ 19	+ 6,2
kaubaveost	4 198	4 512	-319	- 7,0
muud tulud	140	136	+ 4	+ 2,9

Üldsummas on laekunud tulu peagu võrdne. Osatähtsusest suurimaks tululiigiks (52,0% üldsummast m. a. 56,0% vastu) on kaubaveost laekuv tulu, mis kahanes 319 tuh. kr. ehk 7,0%. Reisijateveost laekuv tulu, osatähtsusest (42,2% m. a. 38,5% vastu) suurenes 309 tuh. kr. ehk 10,0%. Teised väiksema osatähtsusega tululiigid ületavad m. a.: pagasivedu 19 tuh. kr. ehk 6,2% ja muud tulud — 4 tuh. kr. ehk 2,7%. Üldsummas oli tulude laekumine 1,3% suurem, 6133 tuh. kr. m. a. 6 052 tuh. kr. vastu, kuna kitsarööpmelisel kahanes 3,2% ehk 1 999 tuh. kr-lt 1 936 tuh. kr-le võrreldes m. a.

Kaubaveo kahanemisest on tingitud kasvava tulu laekumise vähenemine laiarööpmelisel 5,0%, kitsarööpmelisel — 12,3%.

Eelarvega võrreldes laekus I poolaastal

0%-des:	1938	1937
Üldse	51,9	55,4
reisijateveost	57,2	56,2
pagasi- ja postiveost	60,2	58,8
kaubaveost	48,8	57,2
muud tulud	30,4	22,3

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt:

A/S-le „Vennad Kimberg“ Tallinnas, Katusepapi 35 asuvas ning ümberkorraldatavas traadi- ja naelatööstuses laduruumide ja tõstekraana ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 110 töölisi. Jõuandjaks 37 el-mootorit 315 HJ ja üks šveisisaparaat voolutarvitusega 50 kW. Tõmmatakse traati, valmistatakse ehitus- ja kabjamaelu, hobuseraudu ning teisi metalliesemeid.

● Eestimaa Põllumajanduse ja Tööstuse A/S-le „Estakland“, Tallinnas Sadama 11 asuvas ning ümberkorraldatud autokerede ehitamis- ja vulkaniseerimistöökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 20 töölisi. Jõuandjaks 13 el-mootorit 26,8 HJ. Parandatakse ja hooldatakse autosid ja autokeresid, vulkaniseeritakse autokumme.

● A/S. „Rotermanni Tehased“, Tallinnas Jaama 1, autogaraaži ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Garaažis leiab tööd 3 töölisi jõuallikaid tarvitamata. Hooldatakse ja parandatakse autosid.

● A/S. „Rotermanni Tehased“ Tallinnas, Jaama 6 asuva ning ümberkorraldatava laduhoone ning autolao ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks.

● O/ü-le Tallinna Külmuhoone, Tallinnas, Uus Sadama 2 asutatava eksport-külmuhoonele juurdeehitiste ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks.

● O/ü-le Silikaatkivitehas „Kvants“, Nõmmel, Männiku tee 123 asutatava silikaatkivitehase ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töölisi. Jõuandjaks 8 el-mootorit 126,5 HJ. Valmistatakse silikaatehituskive.

● J. Huik'ile, Tartus Alevi 30 asuva katusepapi-, mööbli-, tabaluku-, paberkohtide ja vankrimäärde tööstuse juures kasti- ja püütide valmistamistamise töökoja ehitamiseks. Ettevõttes leiab tööd üldse 35 töölisi, neist 3 töölisi uues osakonnas. Jõuandjaks juurdeehitatavais ruumes 2 el-mootorit 11 HJ. Uues osas valmistatakse kaste ja pütte oma tarbeks.

● Metallitööstus A/S. A. M. Seiler'ile, Pärnus Rääma 17, asuva ning uuesti üleehitatava saeveski ning laduruumi ehitamiseks, korraldamiseks ning sisseseadmiseks. Saeveskis leiab tööd kuni 25 töölisi. Saetakse laudu ja valmistatakse puust ehitusmaterjali.

● O. Viik'ile, Tallinnas Olevimägi 6 asuvas ning ümberkorraldatud kullasepa- ja hõbeasjade valmistamistöökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi. Jõuandjaks elektrimootor 2 HJ. Valmistatakse kulla- ja hõbesepatööesemeid.

● V. Koort'ile, Võhma alevikus Tallinna 18, Viljandimaal asuva ning ümberkorraldatava mehaanilise puutööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 6 töölisi. Jõuandjaks el-mootor 2 HJ. Valmistatakse mööblit, ukseid, aknaid ning igasugu muid laudsepatöösaadusi.

● Põllutööstusministeeriumi Riigimõisade Valitsusele Võrumaal, Sõmerpalu mõisas asuva ning ümberkorraldatava piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 8 HJ. Valmistatakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● M. Kamenovskiy ja Pojad, Tartus Kalevi tän. 46, nende end. „Kalevi“ vabriku hoonesse asutatava karusnaha töötlemistööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 12 töölisi. Jõuandjaks el-mootor 10 HJ. Pargitakse, värvitakse ja töötletakse lõplikult igasugu kodu- ja välismaisi karusnahku.

● E. Strandell'ile, Tallinnas Pärnu m. 146 asuva ning ümberkorraldatava mehaanilise võrguvabriku ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töölisi. Jõuandjaks 3 el-mootorit 11 HJ. Valmistatakse kalapüügi võrke.

● A./S. „Laferme'le“, Tallinnas, Pirta tee 16/18 asuvas ning ümberkorraldatavas tubakatehases tubakalao ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 250 töölisi. Jõuandjaks 34 el-mootorit 112 HJ. Valmistatakse tubakatöös-

tussaadusi, paberossikesti ja tubaka-, sigareti- ning paberossipakendeid.

● J. Tähele, Tallinnas V. Kalamaja 4 asuvas ning ümberkorraldatud mööblitööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölisi. Jõuandjaks 3 el.-mootorit 4,1 HJ. Valmistatakse mööbleid ja kaupluste ning ettevõtete seadiseid.

● A./S. Rotermanni Tehased, Tallinnas Jaama 1 asuvas ning ümberkorraldatud katlamajas töötamiseks ja kütteõliladala o kasutamiseks.

● J. Sinka'le, Põltsamaal Linnu 1 asuvas ning ümberkorraldatava metallitööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi. Jõuandjaks el.-mootor 3 HJ. Valmistatakse piimanduse tarberistu, parandatakse põllutöömashinaid ja -riistu ning valmistatakse mitmesuguseid teisi metallitööstussaadusi.

● J. Villemson'ile, Tõrvas Valga 16, ühe bensiinimüügi - automaatjaama maa-aluse reservuaariga mahutusega kuni 4070 l. sisseseadmiseks.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

METSATURG — TIMBER MARKET.

Maailmametsaturul valitseb üldiselt ootav seisund. Tehinguid tehakse tagasihoidlikult, mistõttu ka meie Börskomitee juures noteeriti tendents: vaikne. Metsamüüjad maad kalkuleerivad tagasihoidlikumat töötlemist. Metsaimportörid on optimistlikumad hinna suhtes, kuna nende tagavarad ei ole suured.

Nov. kohta noteeriti metsamaterjalide hinnad franko laduplats Tallinn kr.:

Paberipuud rm.	7.50—9.50
Palgid: kuusk ja mänd thm.	15.—16.—
Toe puud rm.	7.—
Pakud: haab I sort thm.	85.—
Pakud: haab II sort thm.	25.—
Prussid thm.	34.—36.—
Saastud materjal: plangud +25% laudu	
alus 7": kuusk u/s. thm.	34.—
alus 7": kuusk IV s. thm.	30.—
alus 7": mänd u/s. thm.	32.50
alus 7": mänd IV s. thm.	28.50
Kastilauad thm.	55.—60.—
Krohvilistud thm.	28.—34.—
Lüürid 15 cm. × 25 cm. × 270 cm. tk.	3.—

Meie talumetsadele parema ja õiglasema hinna saamise eesmärgil toimub Põllutööstusnisteeriumis alates selle kuu lõpust erametsades valmistatavate metsamaterjalide hindade noteerimine.

Viimasel noteerimiskomisjoni koosolekul noteeriti:

Oka spuu palgid.

	I s.	II s.	III s.	IV s.
Tallinnas, Pärnus	17.—	15.—	14.—	12.—
Tartus	14.50	12.50	11.50	10.—
Tallinn—Tapa rj., Tallinn—Türi rj., Tallinn—Haapsalu rj. Pärnu—Lelle rj., Pärnu—Mõisakülala rj., Riisela—Ikla rj.	14.—	12.—	11.—	9.50

I s. II s. III s. IV s.

Türi—Mõisaküla rj. ja mererand.	13.—	11.—	10.—	8.50
Sonda—Mustvee rj.	12.—	10.—	9.—	7.50
Valga—Mõniste rj.	12.50	10.50	9.50	8.—
Tartu—Petseri—Valga—Tartu rj.	11.50	9.50	8.50	7.—

Noteeritud hinnad on kalkuleeritud saematerjali eksporthindade alusel.

Plokkpalgid (männitüvipalgid), Tallinna ja Pärnu: I. sort kr. 33 ja II — kr. 29 thm. Nende hindade puhul juhib komisjon valmistajate tähelepanu asjaolule, et plokkpalkide turg on piiratud, mistõttu enne nende valmistamisele asumist tuleks ostjaga leppida kokku palkide koguse suhtes.

Kasevineeripakud, raudteejaamades ja merekaldail: 4,20 m. ja pikemad, ladva läbimõõduga 25 sm. ja enam — kr. 26 thm., läbimõõduga 20—24 sm. ja enam — kr. 23, 3,10 ja 3,6 m. pikad pakud, ladva läbimõõduga 20 sm. ja enam — kr. 20, 4,20 m. ja pikemad, ladva läbimõõduga 16—19 sm. ja enam — kr. 16, pakud pikkusega 1,30 m., 2,10 ja 2,70 m., ladva läbimõõduga 16 sm. ja enam maksuvad 12 kr. thm. Sama hinna alla käivad ka sama läbimõõduga vineeripakud, millele pikkus on 3,10 ja 3,60 m. Parvetusjõgede ja Peipsi ääres on hinnad vastavalt 1 kr. eeltooduist madalamad. Neis kohtades ei võeta vastu pakke pikkusega 1,30 m., kuna nende kaduprotsent parvetamisel on liiga suur. Pakke pikkusega 2,10 ja 2,70 ostetakse vaid seal, kus nende äravedu on võimalik lotjadega.

(Järg lk 845)

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 38.	21/XI	14/X	%	Oktoober		English Nomenclature see No. 38.	21/XI	14/X	%	Oktoober	
	27/XI	20/XI		1988	1987		1988	1988		1988	1988
SUURMÜGIHINNAD Tallinnas Börsikom. noteeringute järgi (kr. kv.)											
1. Rukis	16,50	16,50	0	16,50	16,00	79. Lambaliba, esim. veer.	65	55	+18,1	61	52
2. Nian	22,50	22,50	0	22,50	22,75	80. " tag.	70	60	+16,7	69	60
3. Oder, sõõda	16,50	16,50	0	16,50	17,00	81. Searasv, sulatamata	110	110	0	110	120
4. Kaer	12,50	12,50	0	11,94	14,50	82. " sulatatud	130	130	0	130	140
5. Rukkijahu	17,43	17,43	0	17,43	17,68	83. Loomarasv, sulatamata	65	65	0	65	60
6. Rukkipüül	25,75	25,75	0	26,30	26,00	84. " sulatatud	85	85	0	80	80
7. Nisupüül (kõrgem sort)	41,00	41,00	0	42,00	43,00	85. Heeringad	55	55	0	55	60
8. Kartulid, sõõgi	3,40 ⁶⁾	3,38 ⁶⁾	+0,5	2,63 ⁶⁾	—	85-a Eesti erivalik	—	—	—	—	—
9. " tüüstuse	2,75	2,75	0	2,43	3,03	86. Räimed, värsked	23	—	—	21	23
10. Kartulitärklis	27,00	27,00	0	25,00	24,00	87. Kitud, värsked	48	—	—	54	58
11. Junst, Šveitsi (kg)	1,20	1,20	0	1,20	1,25	88. Ristikhein	6,1	6,1	0	6,1	6,3
12. Taimenovõ (kg)	0,72	0,72	0	73,08	82,50	89. Aasahein	4,9	4,9	0	4,9	5,1
13. Suhkur	44,87	44,87	0	45,56	46,13	90. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	845
14. Sool	2,60	2,60	0	2,56	2,80	91. " männi	563	563	0	563	563
15. Riis, Burma II	46,50	46,50	0	46,50	46,88	92. Petrooleum (lt)	16	16	0	16	16
16. Tee, or. Pek., Taelon (kg)	5,80	5,80	0	5,30	5,78	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
17. Kohv, Rio, Santos	2,98	2,98	0	2,98	2,98	Rukis — (kr. kv.)					
18. Kakao, Hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	93. Hamburg (La Plata)	—	—	—	—	15,87
19. Heering., S. Matties (tünn)	44,50	44,50	0	44,50	51,50	94. Chicago	6,26	6,35	-1,4	6,40	10,60
20. " Mattius	46,00	46,00	0	46,00	55,50	95. Winnipeg	5,90	6,03	-2,2	6,38	11,98
21. Palgid, kuusk, mänd (thm)	15,50	15,50	0	15,50	20,00	Nisu — (kr. kv.)					
22. Paberipuu (rm)	8,50	8,50	0	9,00	8,75	96. Hamburg (Manitoba I)	—	—	—	11,17	22,12
23. Saet. mat. mänd u/s (thm)	32,50	32,50	0	32,88	43,50	97. Liverpool	8,88	8,38	+0,2	9,71	17,92
24. Telliskivid (1000 tk.)	47,00	47,00	0	49,50	47,00	98. Chicago	8,90	9,00	-1,1	9,04	13,25
25. Silikaatkivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	42,00	42,00	99. Winnipeg	8,34	8,35	-0,1	8,40	16,57
26. Täsem. (tünn 170 kg *)	5,85	5,85	0	5,85	5,85	Mais — (kr. kv.)					
27a. Täsem. paberkot. (170 kg *)	5,15	5,15	0	5,15	6,15	100. Chicago	7,19	7,21	-0,3	6,78	8,47
27b. Lubi	2,20 ⁶⁾	2,20 ⁶⁾	0	2,20 ⁶⁾	2,20 ⁶⁾	Pihru lahtiselt Tallinn (snt. lt.)					
28. Tsinkvalge (kg)	0,42	0,42	0	0,42	0,58	101. I v. piimakauplustele	13	13	0	12,4	12,3
29. Ooker (kg)	0,22	0,22	0	0,19	0,23	102. I v. piimatööstustele	12	12	0	11,4	11,3
30. Värsnit	59,00	59,00	0	61,00	64,00	103. II v. piimakauplustele	11	11	0	10,4	10,3
31. Linaseeme, õli tootmiseks	16,75	16,75	0	17,03	16,75	104. II v. piimatööstustele	10	10	0	9,4	9,3
32. Õlikoogid, linaseemne	14,75	14,75	0	14,75	13,13	Või. (snt. kg)					
33. Nisukliid	11,50	12,00	-4,2	12,00	11,00	105. Tallinn	172	164	+4,9	154	192
34. Superfosfaat, 18-20%	—	—	—	—	—	106. Kiadustatud hind	170	170	0	160	145
35. Kaaliosal, 40%	—	—	—	—	—	Londonis.					
36. Fosforiit, eesti	—	—	—	—	—	107. Taani	257	243	+5,8	232	260
37. Nitrofoska	—	—	—	—	—	108. Eesti	—	—	—	—	239
38. Raud, sordi	20,00	20,00	0	20,25	22,00	109. Läti	—	—	—	—	—
39. Texas, vedru	32,00	32,00	0	32,00	32,00	110. Leedu	—	—	—	196	245
40. Inglitina	445,00	445,00	0	430,00	650,00	111. U-Maremaa	—	190	—	—	203
41. Sentina	42,50	42,50	0	42,50	54,00	Manchesteris.					
42. Vaskplekk, punane	210,00	210,00	0	210,00	235,00	112. Taani	261	247	+5,7	236	265
43. " valge	180,00	180,00	0	180,00	195,00	113. Eesti	214	210	+1,9	204	245
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	77,50	77,50	114. Läti	214	210	+1,9	204	245
45. Puuvillariis, bjäs (mtr)	0,57	0,57	0	0,57	0,61	115. Soome	237	226	+4,9	218	253
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,50	2,50	0	2,60	2,45	116. Rootsi	237	226	+4,9	218	253
47. " ameer. n. I s. "	2,75	2,75	0	2,75	2,75	117. Kopenhaagenis — Taani	210	196	+7,1	186	214
48. Paber, rotatsioon	23,20	23,20	0	23,20	23,20	Peekon. (snt. kg)					
49. Kivisüsi, auru	2,80	2,80	0	2,80	3,15	118. Tallinn 60 — 72 kg I s.	88 ⁶⁾	88 ⁶⁾	0	88	88
50. " sepa	3,50	3,50	0	3,50	3,80	119. " { 55,5-59,5 " "	89 ⁶⁾	83 ⁶⁾	0	83	83
51. Põlevkivi, 1-a s.	0,90	0,90	0	0,90	0,90	120. " { 72,5-75,0 " "	79 ⁶⁾	79 ⁶⁾	0	79	79
52. Turvas	1,00	1,00	0	1,00	1,00	Londonis (kõrgem not.)					
53. Põlevkiviõli	6,70	6,70	0	6,70	5,80	121. Taani	155	153	+1,3	176	166
54. Kütteõli, o/ü. „E. Kiviõli“	6,75	6,75	0	6,75	6,75	122. Eesti	189	137	+1,6	166	154
55. Kiviõrv	18,25	18,25	0	18,25	19,00	123. Läti	—	—	—	—	154
56. Nafta	13,25	13,25	0	13,58	14,08	124. Leedu	139	137	+1,6	166	154
57. Petrooleum	14,50	14,50	0	14,50	15,50	125. Rootsi	150	148	+1,4	170	159
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,32	0,32	0	0,32	0,31	126. Iiri	159	165	-2,6	175	178
59. " Kiviõli „Estoliin“ (lt)	0,38	0,38	0	0,33	0,32	127. Poola	139	137	+1,5	165	154
VÄIKEMÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukkijahu (kotiviisi)	17,2	17,2	0	17,2	17,5	Linn — Võru-Petseri.					
61. Sepikujahu (kotiviisi)	26	26	0	26,5	27,5	128. Ristna (R)	112	106	+5,7	107	125
62. Manna	50	50	0	50	50	129. Hoffsdreiband (HD)	103	97	+6,1	98	116
63. Kartulijahu	30	30	0	30	30	130. Dreiband (D)	64	68	-6,8	89	107
64. Kartulid	4,2	4,2	0	4	3,2	131. Ordin-dreiband (OD)	85	79	+7,6	80	98
65. Suhkur	47	47	0	47	47	132. L-ordin-dreib. (LOD)	78	70	+8,6	71	89
66. Sool	5	5	0	5	5	133. Takuprakk (H)	67	61	+9,8	62	80
67. Piim, lt. II valik lahtine	13	13	0	12,3	12	Mujal Eestis.					
68. Lauavõli	185	185	0	180	203	134. Ristna (R)	110	104	+5,8	105	123
69. Kõgiviõli	175	175	0	165	183	135. Hoffsdreiband (HD)	101	95	+6,3	96	114
70. Koor, röösk (liiter)	110	110	0	110	100	136. Dreiband (D)	92	86	+7,0	87	105
71. " hapu	110	110	0	110	100	137. Ordin-dreiband (OD)	83	77	+7,8	78	96
72. Kanamunad (paar)	17	17	0	18	12	138. L-ordin-dreib. (LOD)	74	68	+8,8	69	87
73. Sealiba, keeduliba	85	85	0	83	98	139. Takuprakk (H)	65	59	+10,2	60	78
74. " praeliba	95	95	0	100	108						
75. Loomaliha, supiliba	65	65	0	65	55						
76. " praeliba	75	75	0	90	77						
77. Vaskkaliha, esim. veer.	65	65	0	65	55						
78. " tag.	75	75	0	80	70						

1) fr. Rakvere; 2) ühes teedemaksuga; 3) 28./XI-4./XII; 4) 21./XI-27./XI; 5) fr. Tamsalu; 6) Läänemaal.

Lepavineeripakke valmistatakse kahes pikkuses — 3.30 ja 6.70 m. Nende noteeringuhinnad raudtee ääres, mere-, Peipsi järve ja parvetusjõgede kaldail on järgmised:

Pakud ladva läbimõõduga 23 sm ja enam — kr. 32 thm., läbimõõduga 21—22 sm. ja enam — kr. 26, läbimõõduga 19—20 sm. ja enam — kr. 20, läbimõõduga 17—18 sm ja enam — kr. 14 thm. Kasevineeripakkude suhtes tuleb tähendada, et Põllutöömühisteeriium on a.-s. A. M. Lutheri tehastega sõlminud kokkuleppe, mille järgi ettevõtte on nõustunud nimetatud sortimente ostma komisjoni poolt määratud noteeringhindadega.

Haavapakud (normaalpikkusega 2.20 m. ja ladva läbimõõduga 1. sort 25 sm. ja enam, 2. s. — 23 sm. ja enam, 3. sort — 20 sm. ja enam keskmise hinnaga kõigi kolme sordi kohta kr. 29.10 pro thm. raudteejaamades ja merekallastel, kusjuures keskmine hind on arvatud a.-s. Eesti Metsatööstuse haavapakkude sortide vahekorra ja mihuse alusel.

Küttepuid — pikkusega 50.70 ja (ainult 3., 4. ja 5. sordi puudel) 100 sm. — raudteejaamades: 1. sort 5.50 ja 5.30; 2. sort 4.50 ja 4.30; 3. sort 3.90 ja 3.70; 4. sort 3.20 ja 3.00 ning 5. sort 2.70 ja 2.50 krooni rm., kusjuures kõrgem hind kuulub 50 sm. pikkusega puile. 1. sordi puude kohta tähendab komisjon, et nõudmine nende järele on elav.

Kui eratööstused ei nõustu talupidajailt metsamaterjali ostma noteeringhindadega, on riigikapitaliga töötavad Eesti Metsatööstuse

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võituruseisundi kujunemises võis märkida m. n. elavnemist, kusjuures ka hinnad näitasid paranemist. Nii noteeriti meie eksportvõihinnaks Manchesteris 119—121 š cwt s. o. 2 š cwt-lt kõrgemalt kui e. n. Taani võihinnaks noteeriti Londonis 144—145 š cwt ehk 8 š cwt-lt kõrgemalt kui nädal tagasi, kuna soome võihinnaks noteeriti Manchesteris 132—134 š cwt. Kuna meil paranes ka Saksast saadav võihind, noteeriti meie eksportvõihinnaks 172 s. kg franko saatejaam. Noteeritud hind on seega 2 s. kg-lt kõrgem riiklikult kindlustatud hinnast. Turutendents rahulik.

Võhindade paranemine m. n. oli kauban-

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1938. a. 1./I kuni 27./XI	1937. a. 1./I kuni 28./XI	1936. a. 1./I. kuni 29./XI
	21./XI 1938	14./XI 1938			
VÕI (tonni) Butter (tons)	204,7	219,1	13673,1	12882,7	9948,1
Sellest:					
Saksa . . .	126,3	143,2	4872,3	4564,5	4244,1
Inglise . . .	78,4	75,8	8751,8	7689,0	5507,7
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	230	229	40815	40168	43582
Sellest:					
Inglise . . .	158	92	17050	5720	17020
Saksa . . .	72	137	21955	83728	22064
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	43,0	41,0	1867,5	1975,7	2075,7
LINA (tonni) Flax (tons)	40,7	15,2	5325,3	5481,0	6769,8
Sellest:					
Inglise . . .	20,4	15,2	2631,1	1732,4	3019,4
Belgia . . .	20,3	—	187,5	211,7	231,0
Soome . . .	—	—	327,9	319,6	466,3
Saksa . . .	—	—	1166,0	2389,3	1258,0
Prantsusse . . .	—	—	352,7	532,3	1607,4

a.-s. ja Eesti Metsa ja Tselluloosi o.-ü. kohustatud pakutava metsamaterjali talupidajailt ostma noteeringhindade alusel ise kokku. Haavapakkude alal Põllutöömühisteeriium metsahindade noteerimisele asumisel on sõlminud kokkuleppe kahe suurema eksportõriiga, The Timber Company'ga ja G. Wirmaga, mille järgi need ettevõtted kohustuvad erametsaomanikelt ostma haavapakke õiglase ja päevakohaste noteeringhindadega.

duringkonnile teatud määral üllatuslik, kuna seisundit veel nädala algul peeti nõrgaks. Taani erakorralisest seisundist põhjustatud asjaoludest aga kõvenes taani võihind, millele järgnesid ka teised maad. Kuna üksikute maade võihindade vahed on läinud suuriks, näib olevat tõenäoline, et edasisel võituruseisundi kujunemisel madalamad võihinnad suhteliselt paranevad.

Või sissevedu Inglise oli okt. 678 811 cwt, s. o. 4% väiksem kui m. a. samal kuul. K. a. esimesel 10 kuul ulatus või sissevedu 8 090 778 cwt-le, suurenedes seega 3%. Või sissevedu suurenes Austraaliast, Kanadast, Taanist, Lätist, Rootsist, Leedust, Poolast,

Soomest ja Eestist. Uus-Meremaalt ja Argentiinast on või sissevedu näidanud vähenemist kuna NSVL-u või Inglises k. a. puu-

dub täielikult. Sisseveetud võikogusest läks välja re-ekspordina k. a. 10 kuul 59 180 cwt m. a. sama aja 83 987 cwt vastu.

KASEINITURG. — CASEINE MARKET.

Kaseiniturul maailmas valitseb vaikus ja hindade madal seis püsib edasi ning olukorra paranemist ei ole märgata. Kuigi m. n. ei esinenud uut hinnalangust, on argentiina kaseiini eksporthind 16 £ tn, nii madal, et võib kutsuda esile toodangu langust. Prantsuse turul ei olnud nimetamisväärt müügittehinguid. Kuna Prantsuses on võimatu nii odavalt toota, on prantsuse happkekaseiinil raske võistelda argentiina odavate hindadega. Ka laab-, toit- ja tekstiilkaseiini minek on vähem ku rahuldav. Holland vedas okt. ainult 62 tn. tekstiil- ja muud kaseiini välja sept. 175 tn. ja aug. 329 tn. vastu. Sellest läks Itaaliasse ainult 17 tn., kuna viimane omab ise rohkem tekstiil- ja muud kaseiini, kui ta suudab töötleda.

Ka P.-Am. Ühendriiges ei ole olukord

parem. Pealegi on Argentiina hakanud kindlamalt vallutama USA. turgu inglise turu kõrval.

Varem ostis Saksa suurema osa tööstustarbeks minevast toorkaseiinist Argentiinast. Tänapäeval seevastu, mil Saksa kaseiinitarvet katab oma maa toodang, püüab Argentiina realiseerida oma toodangut teisel turudel. Suurenenud pakkumisest on tingitud paratamatult hinnalangus.

Talinnas noteeriti 28. XI endised hinnad. s. o. I sordi toorkaseiinihinnaks 13 s. kg ja II sordi — 11 s. kg franko piimatalitus. Noteeritud hinnad on kõrgemad välisurgudel saadavaist hindadest. Suurem osa toodangust läheb kodumaa tööstusele, kuna väljavedu on vähenenud. Nii veeti välja okt. vaid 4450 kg kaseiini, 10 kuu keskmiselt aga 141 131 kg. Turutendents vaikne.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul ilmnes esimesi paranemistunnuseid. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis kõvenes 1 š tsn-lt, tõustes seega 78 š-le tsn.

M. a. samal ajal oli meie peekonihind Londonis ligi 10% kõrgem. Madalseisu põhjus on peamiselt tingitud inglise peekoni erakordselt suurest pakkumisest, mis on hooajalise iseloomuga. Asjaomaseis ringkonnis loodetakse, et hindade paranemine jätkub lähemate nädalate jooksul.

Meil jäeti muutusetta peekoni- kui ka elusigade hinnad. Eksporttapamajad maksavad endiselt järgmisi hindu:

Tapakaal	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60—72 kg.	88	88	77	Siseturu-
55,5—59 "	83	79	78	hinnad
72,5—75 "	83	79	78	
75,5—80 "	79	75	72	

ja elussigade eest:

90—120 kg. raskused	61 s.	eluskaalu-kg.
121—160 " " "	65 " "	" "
üle 160 " " "	61 " "	" "

Poolas on sigade arv k. a. pisut vähenenud. Sigade arv langes 7 488 000-le 7 696 000 sea vastu 1937. a. Elmisil aastail oli sigade arv järgmine: 1936. a. — 7 060 000 siga, 1935. a. — 6 723 000 siga ja 1934. a. — 7 091 000 siga.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul kaldusid hinnad m. n. sea-, vasika- ja loomalihal nõrgemale tendentsile, kuna lambaliha hind pakkumise vähenemise tõttu paranes mõne sendi võrra. Sealiha hinna nõrgenemine on tingitud asjaolust, et eksporttapamajadest langeb suur protsent eksportkõlbmatuid sigu siseturule müügitse, mis surub siseturusealiha hinna suu-

rema pakkumise tõttu alla ja sunnib samal ajal oma odavuse tõttu nõrgendama teiste lihalikide hindu. Seakasvatatajail tuleks turustada rohkem hästinuumatud eksportkõlblikke sigu.

Veiste pakkumine keskmine. Nädalas turustati ca 400 veist. Nõudmine tagasihoidlik, eriti aga lahjemalle loomadele. Nä-

dala keskmiselt maksus suurmüügil veiseliha;

Suured pullid, rammusad 50—52 s. ja keskmised 49—51 s. kg.

Väiksemad pullid, rammusad 47—50 s., keskmised 45—48 s. ja lahjad 43—46 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suured pullid 30—32 s. ja väiksemad pullid 25—26—30 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 55—60 s., rammusad 45—52 s. ja keskmised 37—43 s. ja lahjad 30—35 s. Eluskaalu järgi vastavalt sordile 18—22—30—34 s. kg.

Mullikad, nuumatud 53—58 s., rammusad 50—52 s., keskmised 43—47 s. ja lahjad 37—43 s. kg. Eluskaalu järgi 20—24—30—34 s. kg.

Vasikate pakkumine alla keskmist. Nõudmine rahuldav. Hind paari-kolme sendi

võrra nõrgenenud. Nii maksusid tapetud vasikad ühes nahaga: nuumatud 65—70 s., rammusad 55—62 s., keskmised 47—52 s. ja lahjad 45—48 s. kg. Eluskaalu järgi vastavalt sordile 32—37—44—51 s. kg.

Lammaste nõudmine-pakkumine keskmine. Tendents püsiv. Tapetud lambad maksusid siseturul: rammusad 50—55 s., keskmised 45—50 s. ja lahjad 40—45 s.

Eksportlambaliha-noteering paranes k. n. 5 s. ja eluskaalult 3 s. kg-lt. Nii makstakse eksportlambalihast Tallinna tapamajades headuse järgi 80—85 s. kg. Eluskaalust franko saatejaam 30—33 s. kg.

Sigade pakkumine üle keskmise. Nõudmine tagasihodlik. Tapetud sead maksusid: noored ja peekonkaalulised 68—72 s., liha- ja rasvasead 65—70 s. ning vanad emised 50—60 s. kg. Eluskaalu järgi 55 s. kg.

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkade turul püsib seisund endiselt kindel. 21. XI — 27. XI noteeriti toornahkade järgmised hinnad:

Veisena had, toorelt I sort 70 ja II — 63 s. kg. Teise sordi alla arvatakse kõik nahad, millel on 4 ja rohkem tõuguauku.

Vasikanahad, toorelt kr. 3.— tk.

ning raskemad nahad kaalus üle 3,5 kg. ühe kg. hind kr. 1.—

Lambanahad, toorelt kr. 1.50—2.75 tk., sõltuvalt suurusest ja villa pikkusest.

Hobusena had, toorelt, raskusega alla 20 kg. kr. 8.— tk., ning raskemad nahad kaalus üle 20 kg. — kr. 11.— tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine välisturgudel näitab juba hooajalist langust. Kuna seevastu aga siseturul avaldub kanamunatoodangu tunduvalt tagasihoidlikust ning hindade paranemine, tõusis meie munahinnanoteering. Nii noteeriti ekspordimunade hinnaks 135 s. kg ja siseturumunade hinnaks 125 s. kg. Noteeritud hind on 5 s. kg-lt kõrgem eelmisest noteeringust.

Kanamunakaubandus maailmaturul näib kujunevat k. a. suuremaks kui m. a. Nii imporditi kanamune näit. Inglisse, s. o. suure-

male maailmamunaturule, okt. 12% enam kui m. a. samal kuul.

K. a. esimesel 10 kuul veeti Inglisse samuti 12% enam kui m. a. Kanamunade sissevedu suurenes Iirist, Hollandist, Poolast, Rumeeniast, Soomest, Leedust, Ungarist, Rootsist, Jugoslaaviast, Eestist, Norrast, Lätist, Egiptusest ja Argentiinast.

Siseturul maksusid kanamunad s. paar:

Talinnas	16—18	Valgas	16
Tartus	15—16	Rakveres	14—15
Viljandis	16—18	Narvas	16
Pärnus	16—20		

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 28. nov. s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim piimakauplustele 13 s. l. ja müügil piimatööstustele 12 senti liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 s. l. ja

müügil piimatööstustele 10 senti liiter. Piima järele nõudmine püsib väga heana. Kostivere-Maardu ja Iru ümbruskonnas maksab „Võiekspordi“ keskmise piima eest tee ääres autoga vastuvõtmisel 7—8 senti liitrist, vastavalt piima rasvaprotsendile. M6-

ned väiksemad Tallinna piimatalitused mak-
savad kohe peal kuni 9 senti liitrist.

Nõukogude Venesse mineva piima kogus
on järjest suurenenud. Kui möödunud kuu
keskpaiku saadeti teele 25 000 liitri üm-
ber piima päevas, siis nüüd on päevane
saadetav piimakogus 27 000—28 000 liitrit.
Saadetava piima hinnad on endised.

Väikemüügil maksus piim piimakauplus-
tes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	18—19	—	15—16	18
Tartu	16—17	13	—	10—11
Narva	15	—	—	11
Pärnu	17—19	13	—	12
Valga	15	—	—	10—11
Rakvere	15	—	—	11
Viljandi	15	—	—	11—12
Paide	—	—	—	9
Paldiski	—	—	—	9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljahindade kujunemine m. n. toi-
mus enam-vähem e. n. tasemel. Nii noteeriti
nädala keskmiselt teraviljahindadeks välis-
turgudel järgmised hinnad: nisul Liverpoolis
kr. 8.88 kv, Chicagos kr. 8.89 kv ja Winni-
pegis kr. 8.34 kv. Rukkihinna noteeriti
Chicagos kr. 6.26 kv ja Winnipegis kr. 5.90
kv. Maisihinnaks noteeriti Chicagos kr. 7.19
kv.

Kuigi varem arvati, et Inglises võimaldab
nisu sisseveotoli vähendamine ka hinnapara-
nemist USA-s, on see tegelikult siiski tule-
museta, seepärast USA-st eksporditakse
nisu riikliku toetuse abil ning Inglise tarvit-
tab praegu peamiselt Kanada nisu. Sisseveo-

toli alandamise puhul kindlustati aga Inglise
oma maa nisutootjale küllalt rahuldav hind
ning realiseerimisvõimalused. Argentiinas
on nisuhinna alammäär kindlustatud veidi
kõrgemale kui praegune hinnatase maailma-
turul. Seega võib praegusi hindu pidada ma-
dalaimaks k. a. ning edasisele kujunemisele
suhtuda teatava optimismiga. Ja seda eriti
seetõttu, et tuleval aastal näib tulevat tösi-
sele kaalumisele nisutootjatevaheline koos-
töö arendamine külvipindade kui ka pakku-
mise arendamise mõttes.

Siseturul püüsid hinnad m. n. e. n. tase-
mel, kõikudes ainult väikeses piires.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Suuremat mõju linaturu kujunemisele
avaldas Inglise-Ameerika kaubandusliku
kokkuleppe sõlmimine. Selle tagajärjel hak-
kasid linahinnad tõusma ja nõudmine lina
järele muutus elavamaks. Näib, et selle
kaubanduskokkuleppe mõjul võib linaturg
muutuda kestvamalt aktiivsemaks.

Belgia kasteleolinade järele on elav nõud-
mine, mis on tingitud osalt sellest, et NSVL-u
kasteleo ei ole uuest saagist veel ilmunud
turule. Väikesed tagavarad, milliseid on
NSVL-l m. a. linast veel pakkuda, ei leia tar-
vitamist liiga kõrge hinna pärast.

Väliseturul esiletulnud elavnemine lina-
hindades ja linaõudmises avaldus kohe ka
meie siseturul, mille järele linahind hakkas
tõusma, eriti Petseri turul.

Linahindade noteerimisekomisjoni koos-
olekul 25. nov. Tallinna Börsil noteeriti lina-

kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alu-
sel franko kokkuostja ladu kg-lt s.

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	112	110
HD	108	101
D	94	92
OD	85	83
LOD	76	74
H	67	65
Takk I sort		74
Takk II sort		64
Takk III sort		54
Ehitustakk		15—20

Tendents kindel.

Seega linahind tõusis.

Elavam lina turuletulek on Petseri- ja ka
Võrumaal, kuna mujal Eestis ei ole linakau-
banduses senini veel täit hoogu. Siiski on
saadetud välja ka esimesi saadetisi hoffs-lina.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

M. n. kartulite väljavedu tõusis ca 6000 kv.
3000 kv. vastu e. n. Suurem osa väljaveeta-

vaist kartuleist saadeti väliseturule seemne-
kaltulina. Okt. ja nov. seemnekartuleid

veeti välja ligi 38 000 kv. Kartulite üldväljavedu nov. esialgsete kokkuvõtete järgi tõuseb umbes 17 500 kv., sellest umbes 12 000 kv. seemnekartuleid,

M. n. võib seemnekartulite kokkuvõtmist lugeda peagu lõppenuks. Tallinna tuli ainult mõni üksik vagun.

M. n. toodi Tallinna lattu ka mõnesid vaguneid söögikartuleid. Praegu ei ole erilisi väljaveateid söögikartulite ekspordiks, kuid külmade kartusel võetakse kaupa lattu tagavaraks.

Elavam kartulite väljavedu oli m. n. Viru rannas. Purjekatega viiakse kartuleid Soome tärklisvabrikule. Mahu sadama lähemas

ümbruses on juba kartulitagavarad lõpemas. Kartuleid tuuakse kokku 20—30 km. ja isegi kaugemalt. Kartulite vähenemisega on aga hinnad tõusnud. M. n. hinnad näitasid tõusu ca 50 s. kv-lt.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 28. XI s. a. Börsikomitees noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Viru rannas kr. 3.50—4.00 kv. Lääne rannas kr. 3.50—3.60 kv.

2. Tööstuskartul: tärklis- ja piiritusvabrikuis 13 s. tärklise-kg. ehk kr. 2,50—3,00 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturul on märgata väikest elavnemist sibulõunte pakkumise alal. Väikesi sibulõunu saab osta alates 30 s. kg., paremad ja suuremad maksuvad kuni 70 s. kg. Alates 20 s. kg. müüakse täiesti plekkunud ja väikesi sibulõunu. Hinnad võrreldes m. n. ei ole tõusnud.

Köögiviljaturul on üsna väikeseks jäänud tomatite ja lillkapsa pakkumine. Tomatihind tõusis seetõttu mädala jooksul jälle 50 s. kg-lt. Lillkapsahind ei ole tõusnud, kuna pakutava kauba mihus langeb päev-päevalt madalamale.

Ekspordi alal oli m. n. võrdlemisi vaikne. Veeti välja väiksemal kogusel õunu, konservkurke, sigureid ja jõhvikaid. Sibulaid ei eksporditud.

Aedsaadusi eksporditi 21—27. XI kg.:

Õunu	10 147	Konservkurke	11 680
Sigureid	4 200	Jõhvikaid	52 935

Jõhvikad eksporditi kõik Saksa, teised aedsaadused kõik Soome.

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. valitsenud ebasoodsate ilmade mõjul kujunes kalasaak nõrgemaks. Eriti vähe leidus toodangus eksportkala, mistõttu veeti välja ainult mõnesid väikesi koguseid koha ja latikat.

Siseturul, eriti Tallinnas, oli müügil rahuldaval kogusel meresigu, ahvenat, latikat. Nõudmine arenes keskmise elavusega ja müügihinnad püsisid endisel tasemel.

Aedsaaduste hinnad noteeriti Börsikomitee juures järgmiselt:

Sibulad, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta franko kokkuostupunkt 17 s. kg. Tendents vaikne.

Konservkurgid, eksportkõlblikud, franko Tallinn, ca 5 kg. neto-plekknõu 270 smt. Tendents püsiv.

Jõhvikad eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta franko Tallinn 16—17 s. kg. Tendents püsiv.

Võrreldes m. n. noteeringuga on kõigi aedsaaduste hinnad jäänud endiseks. Õunte hinda ei noteeritud.

Tallinna turul maksusid jaemüügil 28. XI:

	s. kg.		s. kg.
Õunad	20—30	Porgand	10—15
Jõhvikad	25—30	Kõrvits	10—15
Tomat	40—250		s. tk.
Sibul, vene	23—25	Kurgid, hapend.	2—6
Kaalikas	10—12	Kurgid, konserv.	4—7
Peet	10—15	Lillkapsas	10—35

Koha, haugi ja lutsu oli vähe, mistõttu hinnad näitasid tõusu. Parima kvaliteediga koha kuni 150 s. kg, keskmise valikuga haug ja luts kuni 60 s. kg. Nõudmine tagasihoidlik.

Räimekaubandus: Tallinna kalasadamaga kaudu tuli räimi müügile vähe. Tallinna turul müüdi 23—28 s. kg. Rahuldavaks kujunes räimesaak Narva lahes. Päevane

toodang keskmiselt 5000—8000 kg, rannas maksti 5—8 s kg. Narva turul müüdi 10—12 s kg.

Kilusaak näitab paranemist. Kuigi tormid takistasid kalastamist avameres, leidus siiski võimalusi mõnel päeval asetada võrke merre. Kilusaak, eriti Paldiski piirkonnas, kujunes paiguti rahuldavaks. Kalureile maksti 28—31 s kg. Toodang läks peamiselt kala- tööstusse.

Ka Viru rannas oli kohati rahuldav kilusaak, kuna see Tallinna piirkonnas osutus nõrgaks.

Tallinna turul müüdi kilu 43—45 s kg.

Turski müügil rohkesti, hinnaga terve kala 12—18 s kg, lõigatult 20—28 s kg.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg.

	Tallinnas 26. XI	Tartus 26. XI	Narvas 25. XI
Angerjas, värske	220—250	—	—
Koha, I valik, „	120—150	100—110	100—120
Koha, II valik, „	80—100	60—80	—
Haug, „	50—60	30—40	50—60
Siig, „	60—80	40—60	—
Latikas, „	35—60	15—50	—
Alven, mere, „	50—60	—	—
Ahven, järve, „	30—35	7—30	15
Vimb, „	30—35	—	—
Särg, „	—	13—18	—
Säinas, „	—	25—35	—
Luts, „	50—60	25—30	35—50
Kiisk, „	—	10—12	—
Rääbis, „	—	40—45	—
Räim, „	23—25	15—30	10—12
Kilu, „	43—45	—	—
Tursk, „	13—28	20	25
Silmud, „	—	—	olus 65 (kümme tk.)

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

23. novembril 1938. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld, rahas ja kangides	34 294 019,97	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 080 465,23
välisraha	16 089 882,99	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coth.</i>	1 007 154,59	a) pangatühed liikvel	53 045 477,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9 210 521,02	valitsuse	16 658 091,60
põllumajandusl.	1 089 154,91	pankade	10 487 054,47
metalltootusl.	81 983,10	teised	2 335 258,48
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	21 410 816,25
valitsusele	—		
teistele *)	11 294 744,06		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	3 485 556,42		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	32 865 136,87		
	<u>110 018 153,03</u>		<u>110 018 153,03</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 61,05%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 786 590,50
includes Ekr. 786 590,50 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU.

Toormaterjalikasustus leedu nahatööstuses.

Consumption of Raw Materials in Lithuanian Leather Industry.

Leedu nahatööstus on kasvanud välja sõjaeelsest ajajärgust. Šiauliai vabrikud varustasid oma ajal mitte ainult Leedu praegust turgu, vaid saatsid oma tooteid ka Vene laialdasele turule. Praegune Leedu nahatööstus on koondatud peamiselt Šiauliai ja Radviliškys'e linna. Esimeses on suuremaiks vabrikuiks Ch. Frenkel, Br. Nurokai, J. Fainas ja a/s „Progress“ ning teises — a/s „Oda“. Mõned väiksemad vabrikud asuvad veel Kaunases, Ukmerges ja Mariampoles.

Naha- ja jalanõudetööstus moodustab küllalt tähtsa osa leedu tööstuses. M. a. andmeil langes nahatööstusele ca 5,5% ja naha- ning jalanõudetööstusele kokku — ligi 7,5% kogu toodangust.

Leedu nahavabrikud varustavad peamiselt siseturgu, kuid teatud osa saadusi veetakse siiski välja. Tööstused kasustavad kohaliku kui ka välismaist toormaterjali. Aastane toormaterjali sissevedu on ulatunud kuni 6 milj. lit. Toornahku veeti sisse 1927. a. 1 406,1 tn, 2 944,9 tuh. lit. väärtuses, 1930. a. — 1 979,2 tn 4 434,0 tuh. lit. väärtuses, 1937. a. — 2 334,0 tn 4 806,7 tuh. lit. väärtuses. Karusnahku veeti sisse 1937. a. 1 525,0 tuh. lit. väärtuses.

1937. a. töötlemata nahkade sissevedu ositus üksikute riikide järgi:

	Kuivalt soolat.		Märjalt soolat.	
	tn.	tuh. lit.	tn.	tuh. lit.
Tšehhoslovakkia	—	—	19,7	50,4
S.-Briti	71,4	193,0	75,6	111,6
Holland	2,8	7,3	101,7	151,7
Prantsuse	56,6	129,7	26,3	41,0
Rootsi	—	—	69,0	101,4
Argentiina	52,5	121,2	1 108,1	2 199,4
USA	0,2	1,6	—	—
Brasillia	—	—	194,9	413,3
Briti-India	48,6	90,9	—	—
Hollandi-India	2,8	7,2	—	—
L.-Aafrika	15,4	40,2	18,0	35,7
Tangan	13,4	36,8	—	—
Kuuba	16,1	39,1	240,6	584,7
Keenia, Uganda	32,0	39,5	—	—
Prantsuse Somaalimaa	9,1	19,2	—	—

	Kuivalt soolat.		Märjalt soolat.	
	tn.	tuh. lit.	tn.	tuh. lit.
Uruguai	—	—	196,0	305,2
Austraalia	6,7	19,0	—	—
Honkong	10,7	35,8	—	—
Nigeeria	9,4	31,5	—	—
Kokku	342,7	857,0	1 989,9	3 944,5

Töötlemata lamba- ja kitsenahkade sissevedu 1937. a. üksikute riikide järgi:

	Lambanahad		Kitsenahad	
	tn.	tuh. lit.	tn.	tuh. lit.
S.-Briti	8,6	63,5	—	—
Itaalia	1,3	15,5	—	—
Prantsuse	57,2	443,6	0,1	2,2
USA	1,4	6,3	—	—
Saksa	10,0	84,0	—	—
Bulgaaria	0,3	3,0	—	—
Teised riigid	—	0,5	0,2	6,0
Kokku	78,8	616,8	0,3	8,2

Töötlemata karusnahkade väljavedu Leedust 1937. a.

	tn.	tuh. lit.
Vasikanahad kuivad	89,4	789,6
„ toored	974,4	3 116,8
Loomanahad kuivad	0,2	0,4
„ toored	363,0	508,1
Lambanahad kuivad	61,5	361,4
„ toored	80,5	209,4

1938. a. esimesel 10 kuul veeti sisse nahku ja karusnahku 2 037 tn 5,0 milj. lit. väärtuses ja välja — 1 121 tn 4,2 milj. lit. väärtuses.

Praegu piisab oma toormaterjalist peagu kõigi nõuete rahuldamiseks, ja sissevedu võiks väheneda veegi. Siiski ei ole kohalik toormaterjal sobiv kõigi nahasortide tootmiseks, mistõttu ollakse sunnitud osa toormaterjali vedama sisse.

Vasikanahku jätkub sisemaal kõigi vabrikute nõudmiste täitmiseks ja ülejäak veetakse välja. Viimasel ajal vasikanahku ei veeta enam Leetu.

Paremaid lambanahku kasustatakse töötlemiseks karusnahkadeks, kuna kõvad ja põetud villiga nahad lähevad osalt oma

vabrikusse, kuid suurem osa välismaale, kus neid hinnatakse kõrgelt ja kasustatakse nahkriietuse valmistamiseks. Toorlambanahad voorderdamise otstarbeks veetakse sisse välismaalt (Prantsusest), kuna kohalik toormaterjal on ca 100% kallim.

Leedu toorloomannahad kõlbavad vahetaldade, juhti, juhtkroomi ja odavamate nahasortide valmistamiseks, millised leiavad kasutamist siseturul. Osa lihtsamaid nahku, milliseid kasustatakse sõjaväe otstarbeiks, tuuakse välismaalt, kuna kohalik materjal ei vasta intendantuuri poolt ülesseatud nõudele.

Tallannahavalmistamiseks on kohalik toor-

materjal liiga õhuke ja kerge, ning sel põhjusel veetakse toormaterjali välismaalt sisse. Tallannahad tuuakse Aasiast, Brasiliast, Argentiinast, Kuubast, Aafrikast ja Austraaliast. Ainult odavad (kergemad) tallannahad tuuakse Inglisest.

Leedu nahavabrikud kasustavad kogu kohaliku toormaterjali, millest võib valmistada turu poolt nõutavaid kaupu, kuna kohalik toormaterjal on odavam ning kiiremini ja kergemini kättesaadav. Ainult see osa toormaterjalist veetakse välja, milline ei ole kõlblik nõutavate kaubasortide valmistamiseks, või millist Leedus on nii palju, et nahavabrikud ei jõua seda töötleda.

BELGIA. Väliskaubanduse Peatalituse loomine ja ülesandeid.

Creation of Administration for Foreign Trade.

Belgia Välisministeeriumi juures loodud Väliskaubanduse Peatalituse „Direction Générale du Commerce Extérieur“ ülesandeks on kindlustada kaubandussuhteid Belgia ja välisriige vahel.

Peatalitus peab läbirääkimisi kaubanduslike, maksete õiendamise ja laevasõidulepete sõlmimiseks.

Tema hoolitseb belgia tööstuse välisurgude säilitamise ja laiendamise eest. Oma ülesandeid teostab peatalitus tihedas koostöös vastavate ministeeriumiosakondade ja huvitatud äriühingutega.

Peatalitust abistab tema töös majanduslik uurimiskomisjon.

Peatalitus ositub järgmisiks sektsioonideks: **K a u b a n d u s l e p i n g u t e** sektsioon, millise tegevusaladeks on:

1) välismaal kehtivate tollide ja sisseveokitsendussisse puutuva informatsiooni andmine, milline üldjoonis avaldatakse Bulletin Commercial Belge'is ja mida annab kirjalikult ka Riiklik Kaubandusamet (Office Commercial de l'Etat). Sellist informatsiooni saavad kõik eksportijad vastuseks kirjalikele ja suusõnalisile järelepärimistele;

2) läbirääkimised kaubanduslepingute ja kokkulepete sõlmimiseks, konsulteerides vajaduse korral asjast huvitatud põllumajanduslike, kaubanduslike ja tööstuslike ning valitsusringkondi;

3) juhtnööride andmine välisesindusile tarvilike sammude astumiseks, et kaitsta belgia eksportijate huve;

4) koostöö Välisministeeriumi kaudu Rahvasteliidu majanduslikes üritusis (tollivormi- liikuste lihtsustamine, kaitse- ja keelutollide kaotamine, rahvusvahelised liidud jne.).

Maksete õiendamise- ja valuutakokkulepete sektsioon, millise tegevusaladeks on:

1) välisriiges vääringu kaitseks tarvituselevõetud abinõude jälgimine;

2) eksportijate, keda need abinõud puudutavad, pidev, kiire, põhjalik ja asjatundlik informeerimine;

3) tõhusate abinõude tarvituselevõtt belgia kaubanduse ja välismaal investeeritud kapitali kaitseks ning „kinnikülmunud“ summade transfereerimiseks;

4) vajaduse korral maksete õiendamise- ehk transfer- ja kompensatsioonilepete ettevalmistamine ja nende suhtes läbirääkimised riigega, kus kehtib valuutakontroll, et kaitsta belgia võlausaldajate huve;

5) ühenduse pidamine mainitud leppeid teostava asutise, Belgia-Luksemburgi Kompensatsiooniametiga ja belgia esindajatega välismaal eelloendatud küsimuste suhtes;

6) sellekohaste väljaannete redigeerimine.

Välismaal viibivate belglaste huvide kaitse ja ühenduste sektsioon, siia kuuluvad toimingud nagu:

- a) belglaste ettevõtted välismaal;
- b) kongressid ja näitused (Pariisis, 22. XI 28 kirjutatud alla Rahvusvaheliste Näituste Korraldamise konventsiooni kohaselt)
- c) väljarändamine ja sellega seoses olevate liiklemiste veoküsimuste korraldamine;
- d) välismaal töötavate belgia töölistega juhtunud õnnetused;

e) rahanduslikud küsimused välisriiges, nagu eelarve, siselaenu, rahalised loteriid, ning neist osavõtjate belglaste huvide kaitse;

f) tööstuslike, kirjanduslike ja kunstiettevõtteisse välismaal puutuvate seaduste ja nende muudatuste jälgimine, millised võiksid huvitada belglasi. Siia kuuluvad ka rahvusvahelised konventsioonid neilt aladelt.

g) välisriiges väljaantud tervishoiulised korraldused ja informatsioon;

h) ühenduste pidamisega seosesolevad küsimused; mereliikluse ja sadamate tegevus, raudtee-, laeva- ja õhuliikluse, transporti, posti ja telegraafi puutuvate rahvusvaheliste kokkulepete ettevalmistamine. Samuti jõgede ja veeteede rahvusvaheliste komisjonide tööde ja lepingute jälgimine.

Kaubandusliku ekspansiooni sektsioon, milline ositub Euroopa, Aafrika-Aasia ja Ameerika-Ookeania alasektsioonideks, millest ülesandeks on:

1) Välisriigide kohta ülevaadete kogumine ja nende läbitöötamine. Majanduslik informatsioon välisriigist säilitatakse vastavalt kaustades riikide kaupa. Kokkuvõtted neist

avaldatakse Informations Commerciales ehk Bulletin Commercial Belge'is;

2) Tähtsamad välisriigide ja üksikuid ekspordikaupu käsitlevate väljaannete koostamine ja nende perioodiline avaldamine.

3) Juhiste läkitamine välisesindusele majanduslikul alal, ning tiheda koostöö loomine ühes riigis mitme kutseesinduse vahel.

4) Diplomaatiliste ja konsulaaresindajate interventsioon kohalike ametivõimude ees belglaste kohtulikes asjaajamistes ettetulnud raskuste puhul.

5) Välismaale läkitatavate belgia ametlike kaubandusdelegatsioonide organiseerimine, ettevalmistamine ja vastava materjali ning dokumentidega varustamine.

6) Tähtsamate välismaalaste tutvustamine belgia tehaste ja sadamate seadeldistega.

7) Koostöö kaubanduskodade või säärase asutistega sise- ja välismaal.

8) Belgia tööstus- ja kaubandusettevõtete kohta nimistu koostamine ja selles muudatuste tegemine.

Pealeselle otsustati nimetada Väliskaubanduse Peatalituse juurde ekspordinõunik, kelle ülesandeks on belgia ekspordijail hõlbustada igasuguse informatsioonimaterjali käsitlemist, milline leidub Riikliku Kaubandusameti (Office Commercial de l'Etat) kui ka Väliskaubanduse Peatalituse (Direction Général du Commerce Extérieur) üksikuks sektsioones.

Ekspordinõunikul tuleb juhtida ekspordijat vastava välisestusametniku juurde, kes on teadlik teatavas välisriigis kehtivais seadusis ja vajalikes vorminõudeis, milliseid tuleb täita ekspordil.

LÄTI. Läti tööstuse ratsionaliseerimine. — *Rationalisation of Latvian Industry.*

Rahandusminister A. Valdmanis pidas 23. skp. kaubandus-tööstuskoja täiskogus kõne, puudutades läti tööstuse ratsionaliseerimisprobleeme. Ta tähendas, et valitsusel on kavatsus korraldada lähemas tulevikus seadusandlikul teel tööstuslikku tegevust eriti selles, mis puutub tootmise ratsionaliseerimisele. Minister tähendas, et ratsionaliseerimise all mõistetakse tavaliselt tehnilist mehhaniseerimist, inimekäte asendamist masinatega. Kuid tehniline mehhaniseerimine on

vaid osa ratsionaliseerimisest. Nagu kõigil sääraseil juhtudel, tulevat ka siin töötada välja tegevuskava ja ratsionaliseerimistööd tuleb juhtida ühest keskusest. Ühenduses sellega asutatavat lähemal ajal ratsionaliseerimise uurimusinstituut, mis asuks rahandusministeeriumi juures ning töötades koos kaubandus-tööstuskojaga ning kaupmeestega ja töösturitega töötaks välja tehnilise ratsionaliseerimise kavad, andes ühtlasi tööstureile nõu, mida ja kuidas tuleks ratsionaliseerida.

Ühenduses ratsionaliseerimisega kerkib üles standardimise küsimus, et saavutada toodetavate kaupade mihuse ja tehniliste tingimuste ühtlust. Ka standardimisküsimused mahuksid ratsionaliseerimise uurimusinstituudi tegevusalasse.

Edasi tähendas minister, et valitsus ei olevat tööstuse ega kaubanduse arendam. vastu; otse ümberpöördukt — kuid tööstuse ja kaubanduse tugevust ei tulevat otsida mitte ettevõtete ega töölilste liigselt suures arvus.

Kuna ratsionaliseerimine nõuab ümberkorraldamist, mis on kulukas ja milleks ettevõttele puuduvad vahendid, lubas minister pankade kaudu muretseda ka ratsionaliseerimiseks vajalikud vahendid. Juba kõige lähemal ajal ettevõttele, kes soovivad teostada otstarbekat ratsionaliseerimist, olevat võimalik saada krediiti väga kergendatud tingimusi protsentide kui ka tagasimaksumtühäaegade suhtes. Seejuures püütavat asja korraldada nii, et neil ettevõttele, millised asuvad ratsionaliseerimise teostamisele varem, oleksid ka krediitingimused paremad.

Minister tähendas, et ta loeb praegu Lätis tööstusettevõtete kui ka tööstustöölilste arvu liiga suureks. Ka siin pidavat ratsionaliseerimine tulema appi. Vead, millesed kuuluvat siin kõrvaldamisele, ei peituvat mitte ettevõtete mehaanilises, vaid nende komertsiaal- ja administratiivkorralduses. Ühenduses sellega andvat valitsus lähemas tulevikus välja seaduse majandushuvide liitude kohta. See seadus määraks, et rahandusministril on õigus teha kaubandus-tööstuskoja-

le ülesandeks ühendada teatava aja jooksul eri kaupmehi või tööstureid huvide liitudeks. Sääraste liitude asutamiseks võib algatus tulla ka kaupmehilt ja tööstureilt endilt, paludes selleks rahandusministri nõusolekut. Liidu osalised oleksid lepingulises vahekorras, mis määraks kindlaks oma ala ettevõtete arvu, turu, hinnad jne. Ühenduses sellega kerkib üles küsimus, mis saab neist ettevõttele, millised ümberkorraldatud tööstuse juures osutuvad liigseks. Vastava ala töösturid ise omas liidus otsustaksid, kas liigsed ettevõtted jääksid hoopis seisma või tuleksid nad osta välja või oleks veel mõni teine väljapääs.

Minister rõhutas, et tuleb loobuda neist kunstlikest tööstusist, millised praegu toodavad halbu ja kalleid kaupu. Kõiki neid kaupu, nii palju kui nõudvat elatusstandard, võidavat tuua sisse palju odavamalt ja mihuseilt paremaid välismaalt. Tulevat olla teadlik, et säärase kaupade impõrt annab õigustuse mahutada omi kaupu välismaale.

Ühenduses tööstuse arendamisega puudutas minister ka vajadust solidsete eksportfirmade järele, kes oleksid võimelised pidama samuti solidseid kaubandussuhteid välismaaga ning oleksid hästi informeeritud rahvusvahelisist turgudest. Et oleks kindlus ja selgus firmade tegevuses, ning et vältida juhuslikult mõnel ärialal tegutsemist, edaspidi ümber kontsessioneerides kaubandusettevõteteid, ei lubata nende põhikirjades näha ette „igasugust kaubandust sise- ega välismaal“, vaid palutakse täpsamalt määrata kindlaks oma tegevusala.

INGLISE. Metsamaterjalimüük Inglise.

Timber Sales to United Kingdom.

1938. a. esimese 9 kuu kestel veeti Inglise saetud kaupu, töötlemata (soft wood, sawn, not further prepared) võrreldes kahe m. a. sama ajavahemikuga, järgmiselt standardeisi:

	1936	1937	1938
Kanadast	207 053	275 939	215 353
NSVL-st	300 111	303 065	218 873
Soomest	399 873	325 086	200 325
Eestist	27 441	22 114	7 087
Lätist	32 780	58 074	42 060
Rootsist	194 526	184 939	119 869
Norraast	5 404	6 007	3 125

	1936	1937	1938
Poolast	161 461	165 044	82 697
USA-st	42 186	35 960	26 656
Mujalt	23 658	77 138	29 722
Kokku	1 392 493	1 453 396	945 717

K. a. esimese 9 kuu kestel veeti sisse võrreldes 1937. a. sama ajaga ca 500 000 std. ehk 35% saetud kaupa vähem ja võrreldes 1936. a. ca 450 000 std. ehk 32% vähem. 1938. a. algul oli saetud kauba tagavara kaugelt üle normaalse, kuid tuleva aasta alguseks on need tagavarad väikesed.